

Demensstrategi 2019 - 2023

I Roskilde Kommune har vi en vision om, at være en demensvenlig kommune som i samarbejde med lokalsamfundet kan bidrage til at borgere med demens og deres pårørende kan have et aktivt, meningsfuldt og værdigt hverdagsliv. Borgere med demens og deres pårørende skal opleve en sammenhængende indsats af høj kvalitet.

Op mod 90.000 mennesker har en demenssygdom i Danmark, heraf skønnes det at ca. 1300 borgere i Roskilde Kommune har en demenssygdom¹. Demens er karakteriseret ved at svække hjernens intellektuelle funktioner. Borgeren mister gradvis evnen til at tage vare på egne forhold og interesser. I mange tilfælde er de kognitive svigt ledsaget af forandringer i adfærd og personlighed samt psykiske symptomer som fx angst, depression, vrangforestillinger og hallucinationer². Demensudviklingen fører til et tiltagende behov for hjælp og støtte i hverdagen for såvel borgere med demens og deres pårørende³.

Roskilde kommunes demensstrategien 2019-2023 beskriver vision og mål for udviklingen af demensområdet. Demensstrategien trækker på Demensalliances anbefalinger for en demensvenlig kommune, Den Nationale Handlingsplan for Demens, Region Sjællands "Forløbsprogram for demens 2015-2018", Sundhedsaftalen i Region Sjælland "Fælles om bedre sundhed – Sundhedsaftalen 2015-2018" samt Roskilde kommunes ældrepolitik 2015. Desuden har interesseorganisationer, politikere og fagpersoner været inddraget i processen.

Demensstrategien er opbygget med 5 fokusområder som skal være med til at styrke området yderligere frem mod 2023:

- Demens og rehabilitering
- Støtte til pårørende
- Demensfaglighed
- Tilgængeligt og inkluderende lokalsamfund
- Demensvenlig indretning

Demens og rehabilitering

Borgere som får en demensdiagnose har en øget risiko for at opleve tab af identitet, tab af værdighed, tab af kognitive og fysiske funktion, samt tab af relationer og netværk. De kontinuerlige tab af funktioner bevirker, at borgere ofte oplever frygt, store frustration og sorg, og deraf følgende afmagt som påvirker hverdagen.

Det kan afhjælpes ved en målrettet rehabiliterende indsats, hvor der udformes en individuel plan som tager udgangspunkt i borgerens og familiens situation og sygdomsstadie. En tværfaglig indsats, som tager udgangspunkt i borgerens ressourcer, livshistorie, og hvor alle omkring borgeren møder borgeren hvor de er,

¹ www.videnscenterfordemens.dk, oktober 2018.

² Forløbsprogram for demens 2015-2018

³ Forløbsprogram for demens 2015-2018

kan bidrage til at forebygge forværring i sygdommen, kan medvirke til at bevare tryghed og selvværd hos borgeren og understøtte et meningsfuldt samspil med andre. Tilbud og indsatser sammensættes ud fra et rehabiliterende sigte, så de tilgodeser borgerens og de pårørendes behov fra tidlig til sen fase af sygdommen.

I Roskilde Kommune ønsker vi at sætte fokus på, at borgere med demens trives i dagligdagen og oplever en hverdag med livskvalitet og værdighed. Borgere med demens støttes i Roskilde Kommune, gennem tilbud om fysisk aktivitet, deltagelse i sociale arrangementer i seniorhøjskolen, og viden om sygdommen. Vi tilstræber at borgere med demens og deres pårørende opleve et sammenhængende forløb ved hjælp af demenskoordinatorer.

Støtte til pårørende

Roskilde Kommune har fokus på pårørende til demensramte og deres livskvalitet og trivsel. Pårørende til borgere med demens er i høj risiko for selv at opleve en fysisk og psykisk belastning, ligesom deres livskvalitet og trivsel er udfordret pga. deres store indsats med at drage omsorg og hjælpe deres demensramte ægtefælle/forælder⁴.

Mange familier oplever når de bliver ramt af demens, at sygdommen forsat er forbundet med tabu, og kan føre til social isolation og ensomhed. Det kommer fx til udtryk ved at familie og/eller venner trækker sig når sygdommen rammer, fordi de ikke ved hvordan de skal forholde sig. Det kan have den konsekvens at både borgeren med demens og dennes pårørende bliver isoleret og ensomme. I Roskilde Kommune ønsker vi at støtte de pårørende fx gennem pårørende kurser, pårørende grupper, tilbud om aflastning i hjemmet, samt fast aflastningsophold.

Demensfaglighed

Plejen af borgere med demens kræver særlige kompetencer og viden om pædagogiske og kommunikative metoder for at understøtte at borgeren og pårørende er trygge i deres dagligdag, samt for at forebygge magtanvendelse. Inddragelse af pårørende er afgørende for hele indsatsen hos borgere med demens.

I Roskilde Kommune ønsker vi at medarbejdere, der arbejder på ældreområdet, løbende styrkes gennem kompetenceudvikling. Det skal være med til gøre demensområdet til et attraktivt arbejdsfelt, og sikre forløb og indsatser af høj faglig kvalitet. I dag kan det være vanskeligt at rekruttere medarbejdere til demensområdet. Med et stigende antal af borgere der får en demensdiagnose, er det afgørende at størstedelen af medarbejderne på ældreområdet, har kompetence og lyst til at arbejde med borgere med demens. Fagligheden er de seneste år blevet styrket gennem uddannelse af demensvejledere, Merte Meo terapeuter, sygeplejersker med diplomuddannelse, uddannelse af afdelingsledere, samt praksisnær læring som tager udgangspunkt i de konkrete udfordringer som medarbejderne møder i hverdagen.

Tilgængeligt og inkluderende lokalsamfund

Borgere med demens og deres pårørende har et ønske om at bevare deres hverdag længst muligt. Dette indbefatter at bevæge sig rundt i samfundet som tidligere. Her opleves en barrierer og stigmatisering, grundet manglende viden om og forståelse for sygdommen fra omgivelserne.

I Roskilde Kommune ønsker vi at understøtte et inkluderende nærmiljø ved at øge kendskabet til demens, og nedbryde tabuisering og stigmatisering af demens. Vi ønsker at kombinere ressourcer fra erhvervslivet,

---

⁴ Socialstyrelsen (2013): Undersøgelse af behov for aflastning og afløsning blandt pårørende til mennesker med en demenssygdom, Socialstyrelsen.

frivillige organisationer og det offentlige, så borgere med demens har mulighed for at være engageret og aktive i deres nærmiljø længst muligt. Det understøttes fx gennem afholdes af temaugen, Huskeugen, hvor borgere har mulighed for at deltage i en række arrangementer om demens i uge 38. Programmet planlægges og afholdes i samarbejde med Alzheimerforeningen, ÆldreSagen og Dom Apoteket. Yderligere har Roskilde Kommune indgået et samarbejde med Alzheimerforeningen om uddannelse af Demensvenner, og derved give flere viden om demens. I projektet ønskes et tæt samarbejde med frivillige organisationer og erhvervslivet

Demensvenlig indretning

Når man bliver ramt af en demenssygdom, vil det fx påvirke forståelsen af rum og retning, og påvirke hukommelsen. Derfor har mennesker med demens behov for omgivelser som er overskuelige, som ikke larmer, og hvor der er mulighed for at holde fokus. Sansindtryk fra omgivelserne skal være sammenhængende, støtte forståelsen af hvor man er, være behagelige, hjemlige og trygge. Hvis man ikke ved hvor man befinder sig, er det afgørende at man umiddelbart opfatter stedet som en godt sted at være. Forskning viser, at understøttende og attraktive omgivelser fx har en positiv indvirkning på trivsel, medicinforbrug og adfærd. De rette omgivelser kan være med til at fastholde fysisk formåen, selvhjulpethed, og styrke livskvalitet hos borgere med demens.

I Roskilde Kommune har vi en målsætning om at skabe demensvenlig indretning på alle kommunens plejecentre. De seneste tre år har der været afsat og søgt midler til demensvenlig indretning på en række plejecentre. Desuden skal familierne vejledes, så de har viden om hvordan et hjem kan indrettes bedst muligt, så borgere med demens kan blive boende i eget hjem længst muligt.

Figur: Overblik over Roskilde Kommunes indsatser, i forskellige faser

Demens og rehabilitering	<ul style="list-style-type: none"> - Fysisk aktivitet, fx <u>Adex</u> - Netværkscafe 	<ul style="list-style-type: none"> - Fysisk aktivitet, fx <u>Adex</u> - Seniorhøjskole - Klippekursordning 	<ul style="list-style-type: none"> - Erindringsdans - Livshistorie - Klippekursordning
Støtte til pårørende	<ul style="list-style-type: none"> - Pårørende kurser - Pårørende grupper - Aflastning i eget hjem 	<ul style="list-style-type: none"> - Pårørende kurser - Pårørende grupper - Aflastning i eget hjem - Fast aflastningsophold 	<ul style="list-style-type: none"> - Lokale pårørende grupper
Demensfaglighed	<ul style="list-style-type: none"> - Demenskoordinator 	<ul style="list-style-type: none"> - Demenskoordinator - Læring i praksis 	<ul style="list-style-type: none"> - Marte <u>Meo</u> konsulenter
Tilgængeligt og inkluderende lokalsamfund	<ul style="list-style-type: none"> - Huskeugen - Demensvenner 	<ul style="list-style-type: none"> - Huskeugen - Demensvenner 	
Demensvenlig indretning	<ul style="list-style-type: none"> - Rådgive om demensvenlig indretning 	<ul style="list-style-type: none"> - Rådgive om demensvenlig indretning 	<ul style="list-style-type: none"> - Demensvenlig indretning af plejecentrene